

Робоча зустріч з учасниками ринку небанківських фінансових послуг

**Вимоги в сфері ПВК/ФТ до суб'єктів первинного
фінансового моніторингу, державне регулювання і
нагляд за діяльністю яких здійснює
Національний банк України**

Національний банк України
Департамент фінансового моніторингу

м. Київ, 2025 рік

ЗАКОНОДАВСТВО

набрав
чинності
28.04.2020

Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”

- основний закон, який регулює правовідносини у сфері запобігання та протидії
- визначає завдання, обов'язки та права суб'єкта первинного фінансового моніторингу

діє з
30.07.2020

Положення про здійснення установами фінансового моніторингу, затверджене постановою Правління Національного банку України від 28.07.2020 № 107 (зі змінами)

- регламентує порядок здійснення небанківськими фінансовими установами як суб'єктами первинного фінансового моніторингу заходів на виконання вимог Закону про ПВК/ФТ

діє з
01.07.2020

Положення про порядок організації та здійснення нагляду у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), затверджене постановою Правління Національного банку України від 30.06.2020 № 90 (зі змінами)

- визначає порядок проведення Національним банком планових, позапланових виїзних перевірок та безвиїзного нагляду з питань дотримання установою вимог законодавства

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ СПФМ

Установа як СПФМ в рамках організації внутрішньої системи ПВК/ФТ зобов'язана:

Первинний фінансовий моніторинг – сукупність заходів, які вживаються суб'єктами первинного фінансового моніторингу і спрямовані на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії

ОСНОВНІ ВИМОГИ ПОЛОЖЕННЯ № 107 ЩОДО ДОКУМЕНТУВАННЯ

Установа зобов'язана документувати:

дії працівників та події, що стосуються виконання установою обов'язків СПФМ

факти проведення навчальних заходів працівників, зміст таких заходів

проведення належної перевірки клієнта та прийняті рішення в спосіб, що дасть змогу продемонструвати їх належне здійснення та обґрунтованість

процес застосування ризик-орієнтованого підходу, прийняті рішення під час застосування ризик-орієнтованого підходу та їх обґрунтованість

вжиті заходи щодо спростування/підтвердження підозр під час здійснення аналізу фінансових операцій клієнтів

результати оцінки/переоцінки ризиків, у тому числі притаманних діяльності установи

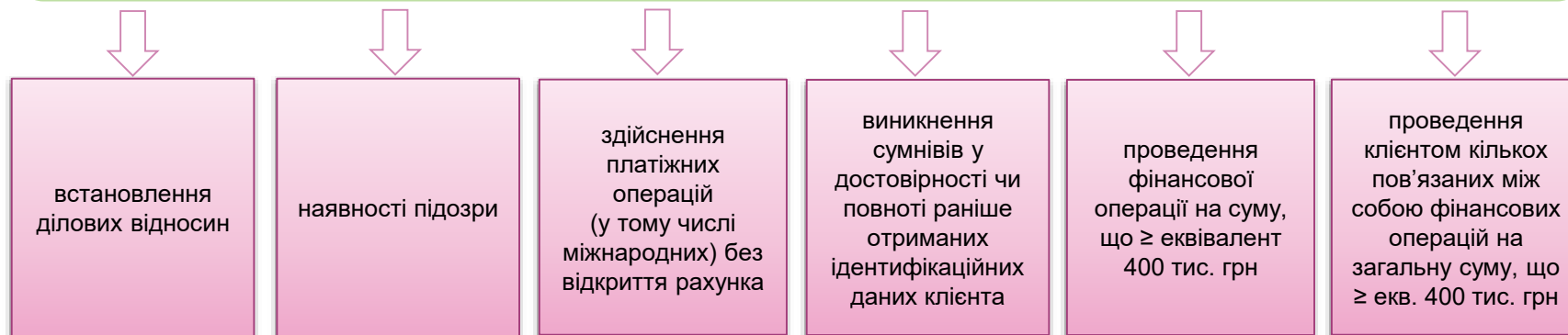
результати перевірки наявності у відповідального працівника бездоганної ділової репутації та про його відповідність кваліфікаційним вимогам, установленим Положенням 107

порядок використання системи автоматизації процесів фінансового моніторингу*

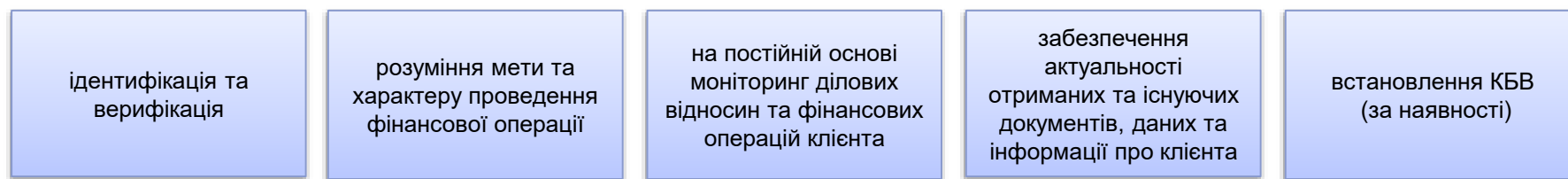
порядок здійснення заходів, що забезпечують можливість замороження установою активів терористів

НАЛЕЖНА ПЕРЕВІРКА КЛІЄНТА

**Установа
здійснює належну перевірку клієнта у випадках**

Належна перевірка клієнта

ВІДДАЛЕНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ВЕРИФІКАЦІЯ

Установи можуть здійснювати віддалену ідентифікацію, верифікацію клієнта виключно в порядку, визначеному в Положенні № 107

РЕЗИДЕНТНІСТЬ, ГРОМАДЯНСТВО

ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ ПРО ПВК/ФТ

Вимоги щодо інформації про кінцевих бенефіціарних власників та структуру власності

*Закон № 2571-IX
від 06.09.2022*

Повернення безстрокового статусу політично значущих осіб

*Закон № 3419-IX
від 17.10.2023*

Нові критерії високого ризику клієнтів,
нова ознака порогових операцій

*Закон № 2736-IX
від 04.11.2022*

Надання додаткової інформації на запит СУО

*Закон № 2736-IX
від 04.11.2022*

Заборона обіймати посаду керівників, відповідального працівника та інших працівників особам, що мають громадянство держави, що здійснює збройну агресію

*Закон № 2736-IX
від 04.11.2022*

ЗМІНИ ДО ПОЛОЖЕННЯ № 107

Вимоги щодо належного застосування ризик-орієнтованого підходу до встановлення ділових відносин/під час обслуговування клієнтів, які є PEPs

*Постанова Правління НБУ
від 05.09.2023 № 108*

Вимоги щодо порядку прийняття рішення щодо припинення вжиття заходів, визначених у пунктах 2-4 частини чотирнадцятої статті 11 Закону про ПВК/ФТ, щодо PEPs

*Постанова Правління НБУ
29.12.2023 № 198*

Вимоги щодо перевірки інформації про виконання (припинення виконання) національним PEP визначних публічних функцій

*Постанова Правління НБУ
29.12.2023 № 198*

Вимоги щодо виявлення розбіжностей у структурі власності/інформації про КБВ клієнта та надання повідомлення про такі розбіжності держателю ЄДР

*Постанова Правління НБУ
05.10.2024 № 121*

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

**Втрата чинності
з 01.01.2025**

Постанова Правління Національного банку України від 23.03.2022 № 60
“Про особливості виконання окремих вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) протягом дії воєнного стану” (зі змінами)

**Набрання чинності
з 01.01.2025**

Положення про порядок організації виконання окремих вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) протягом дії воєнного стану, затверджене постановою Правління Національного банку України від 20.12.2024 № 153

Лист Національного банку від 26.09.2023 № 25-0005/71150

**НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК
УКРАЇНИ**

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс: +380 (44) 230-20-33, 233-77-58
e-mail: info@bank.gov.ua або CDP@NBU.UA
web: bank.gov.ua

**NATIONAL BANK
OF UKRAINE**

9, Instytutska Str., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax: +380 (44) 230-20-33, 233-77-58
e-mail: info@bank.gov.ua
web: bank.gov.ua

Асоціації фінансових установ
(згідно з переліком)
Фінансові установи
(згідно з переліком)

Про надання роз'яснень та рекомендацій
з питань фінансового моніторингу

Національний банк України (далі – Національний банк), керуючись частиною восьмою статті 18 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" (далі – Закон), з огляду на питання учасників фінансового ринку, а також з урахуванням виявлених під час здійснення нагляду несподіваних випадків недотримання вимог законодавства України у сфері ПБК/ФТ¹ надає роз'яснення та рекомендації з питань фінансового моніторингу.

1. Стосовно проведення повторної ідентифікації, верифікації клієнта/представника клієнта.

Відповідно до пункту 31 частини першої статті 1 Закону клієнтом є, зокрема, особа, яка звертається за наданням послуг до суб'єкта первинного фінансового моніторингу, користується послугами суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Згідно з частиною четвертою статті 11 Закону належна перевірка клієнта (далі – НПК) здійснюється, зокрема в разі:

- встановлення ділових відносин;
- наявності підозри;
- проведення разової фінансової операції без встановлення ділових відносин з клієнтами, якщо сума фінансової операції дорівнює або перевищує суму, визначену частиною першою статті 20 Закону.

Згідно з визначенням, наведеним у пункті 19 частини першої статті 1 Закону, діловими відносинами є відносини між клієнтом та суб'єктом

¹ ПБК/ФТ – запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

ДОКУМЕНТ ЄДІНУ АСОЦІАЦІЮ
Підприємство: Окремий, Дмитро Вікторович
Сертифікат: 36136A9FCAAD78B254000000B1B060644A9000
Діює до: 27.10.2024 17:57:40

Національний банк України
25-0005/71150
003.26.09.2023 19:08

Роз'яснення та рекомендації

з питань здійснення фінансового моніторингу

- ✓ щодо проведення повторної ідентифікації, верифікації клієнта/представника клієнта
- ✓ щодо забезпечення актуальності отриманих та наявних документів, даних та інформації про клієнта

Лист Національного банку від 30.12.2023 № 25-0005/97009

Рекомендації

стосовно заходів з метою мінімізації ризиків та унеможливлення проведення через установи ризикових операцій

- ✓ критерії нехарактерної / нетипової поведінки позичальників
- ✓ рекомендації щодо особливостей проведення оцінки позичальника з метою прийняття рішення про видачу позики / кредиту
- ✓ право та обов'язок відмови від укладення договору про надання позики / кредиту
- ✓ інші вимоги законодавства у сфері фінансового моніторингу з урахуванням специфіки діяльності таких установ

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240,
+380 (10) 462-00-90
e-mail: info@nbuk.gov.ua та Київ 5-797007 00511109
web: <https://nbuk.gov.ua>

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instyutnka St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: +380 (44) 798-65-55,
+380 (10) 462-00-90
e-mail: info@nbuk.gov.ua
web: <https://nbuk.gov.ua>

Небанківським фінансовим установам
(за списком)
Всеукраїнська Асоціація Фінансових
Компаній
Асоціація Фінансових Інституцій
Асоціація "Небанківські фінансові
установи"
Всеукраїнська асоціація ломбардів
Об'єднання учасників фінансового ринку
Всеукраїнська асоціація сертифікованих
п्राцівників фінансового моніторингу

Про надання рекомендацій

Національний банк України (далі – Національний банк) відповідно до статті 2 Закону України "Про Національний банк України" (далі – Закон про Національний банк) є центральним банком України, особливим центральним органом державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації якого визначаються Конституцією України, цим Законом та іншими законами України.

Національний банк згідно з пунктом 30 статті 7 Закону про Національний банк здійснює державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, зокрема, за фінансовими установами, реєстрацію чи ліцензування діяльності яких здійснює Національний банк.

Також Національний банк відповідно до пункту 34¹ статті 7 Закону про Національний банк здійснює нагляд за додержанням банками, іншими фінансовими установами, особами, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, та колекторськими компаніями

ДОКУМЕНТ СЕРІЙНОГО АСНОД
Підписано Євдоким Дмитро Володимир
Сертифікат 36196A9FFAA277462346A000000110000006A0000
Діяє до 25.03.2024 17:57:49

Національний банк України
75-0005/97009
від 30.12.2023 20:39

Лист Національного банку від 06.02.2024 № 25-0005/9103

Лист Національного банку від 18.06.2024 № Р/25-0005/46554

Роз'яснення та рекомендації з питань здійснення фінансового моніторингу

- ✓ стосовно змін до законодавства, що стосуються, ділових відносин з національними РЕР
- ✓ визначено ознаки, за наявності яких СПФМ не вживають заходів стосовно РЕР, визначених у пунктах 2–4 частини 14 статті 11 Закону
- ✓ щодо обов'язку вживати додаткових заходів стосовно РЕР у разі повторного (наступного) встановлення ділових відносин
- ✓ рекомендації щодо оновлення внутрішніх документів

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Лист Національного банку від 07.05.2025 № Р/25-0009/35268

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: abn@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytuska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: +380 (44) 298-65-55,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: abn@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>

Банком України
Небанківським установам
(за списком)

Роз'яснення та рекомендації щодо питань фінансового моніторингу

Згідно з пунктом 30 статті 7 Закону України "Про Національний банк України" та частиною другою статті 18 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" (далі – Закон про ПВК/ФТ) Національний банк України (далі – Національний банк) здійснює державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – ПВК/ФТ) за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, визначеними в пункті 1 частини першої статті 18 Закону про ПВК/ФТ¹ (далі – СПФМ).

Відповідно до пункту 31 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ клієнтом може бути будь-яка особа, яка, зокрема:

звертається за наданням послуг до СПФМ;
користується послугами СПФМ.

Отже, клієнтом СПФМ може бути інший суб'єкт первинного фінансового моніторингу, який звернувся за наданням послуг або користується послугами СПФМ (далі – клієнт-СПФМ²).

¹ Банки і філії іноземних банків; страховики (у тому числі під час здійснення діяльності з перестраховування), страхові (перестрахові) брокери, кредитні спілки, ломбарди, інші фінансові установи, реєстрацію чи ліцензування яких здійснює Національний банк; оператори поштової зв'язку, які надають фінансові платіжні послуги та/або послуги поштової переказу, та/або послуги із здійснення валютних операцій; оператори платіжних систем; філії або представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які надають фінансові послуги на території України; інші юридичні особи, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги.

² У цьому листі клієнти-СПФМ – усі СПФМ (крім банків), нагляд за якими у сфері ПВК/ФТ відповідно до статті 18 Закону про ПВК/ФТ здійснює Національний банк.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Олійник Дмитро Ігоревич
Сертифікат 3FDE4EA9723F830408000008B1B0000E6B0000
Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

P/25-0009/35268
від 07.05.2025 17:15

Роз'яснення та рекомендації

з питань здійснення фінансового моніторингу

- ✓ рекомендації щодо обслуговування установою клієнта, який також є СПФМ
- ✓ вимоги щодо розуміння мети та характеру майбутніх ділових відносин або проведення фінансової операції на підставі інформації від клієнта (зокрема про суть, масштаб діяльності, орієнтовний обсяг фінансових операцій)
- ✓ одним з джерел інформації, яке має використовувати СПФМ під час здійснення НПК, є інформація, що публікується на сайті НБУ

Лист Національного банку від 28.07.2025 № Р/25-0009/57995

**НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК
УКРАЇНИ**
вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-507-742,
+380 (30) 467-00-80
e-mail: info@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 60012104

**NATIONAL BANK
OF UKRAINE**
9, Instytuska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: +380 (44) 798-65-55,
+380 (30) 467-00-80
e-mail: info@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>

Небанківським фінансовим
установам (за списком)
Асоціаціям (за списком)

Роз'яснення та рекомендації
з питань фінансового моніторингу

Національний банк України (далі – Національний банк), керуючись
частиною восьмою статті 18 Закону України "Про запобігання та протидію
легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню
тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" (далі –
Закон про ПВК/ФТ), статтею 7 Закону України "Про Національний банк
України", уважає за потрібне зазначити про таке.

Національний банк під час здійснення нагляду в сфері запобігання та
протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом,
фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового
знищення (далі – ПВК/ФТ) за небанківськими фінансовими установами (далі –
установи), зокрема, які надають послуги з кредитування, встановлено
непоодинокі випадки недотримання установами вимог Положення про
здійснення установами фінансового моніторингу, затвердженого постановою
Правління Національного банку України від 28.07.2020 № 107 (зі змінами)
(далі – Положення № 107), у частині порядку здійснення ідентифікації,
верифікації клієнта (представника клієнта).

Насамперед звертаємо увагу, що відповідно до статті 3 Закону про ПВК/ФТ
основними принципами запобігання та протидії є, зокрема, таке:

пріоритетність захисту законних інтересів громадян, суспільства і держави
від шкоди, заподіяної внаслідок легалізації (відмивання) доходів, одержаних
злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження
зброї масового знищення;

надання пріоритету заходам із запобігання легалізації (відмиванню)
доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та

ДОКУМЕНТ ЄДИНІХ АСОЦІАЦІЙ

Платісучасний Обліговий Документ Історичний
Сертифікат ID: 61A3F725186344000000011100000144400000
Датум видання 14.10.2024 17:42:53

Національний банк України

P/25-0009/57995
від 28.07.2025 14:15:54

Роз'яснення та рекомендації

з питань здійснення фінансового моніторингу

- ✓ щодо умов здійснення спрощеної верифікації клієнта – фізичної особи, визначених у додатку 2 до Положення № 107
- ✓ рекомендації щодо перегляду внутрішніх документів з питань ПВК/ФТ, зокрема в частині порядку здійснення ідентифікації та верифікації, контролю за лімітами в разі використання установою спрощених методів ідентифікації та верифікації клієнта, у т.ч. з урахуванням цього листа

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

Офіційне Інтернет-представництво Національного банку:

Методологічні матеріали

- **Листи-роз'яснення, матеріали семінарів та презентації з фінансового моніторингу**

- **Питання та відповіді**

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

СЛАВА УКРАЇНІ!